

บทที่ 4

ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดใน ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ในบทดังกล่าวนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้า โดยศึกษาจากแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาของภาครัฐ ซึ่งแสดงออกในรูปแบบมาตรการการสั่งแล้วควบคุม (Command and Control) อันเป็นรูปแบบของการใช้คำสั่งทางปกครอง (Administrative Law) เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาว่ามีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่

ปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีเดินสวนทางกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดดุลยภาพซึ่งกันและกัน ปัญหาการพัฒนาเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง และเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวมนุษย์ซึ่งเป็นผู้บริโภคมากขึ้น

ดังนั้น ปัญหาการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากความเจริญทางเทคโนโลยี จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ภาครัฐและเอกชนควรเร่งแก้ไข แม้ภาครัฐจะมีมาตรการ การสั่งแล้วควบคุม โดยใช้หลักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมมาเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาและแม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นมาตรการที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ แต่แนวทางการใช้วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายจะต้องเป็นมาตรการที่เข้มงวดซึ่งมีบทลงโทษที่รุนแรง เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและทำให้นักคนอื่นเกรงกลัวต่อบทลงโทษ อันจะทำให้เกิดดุลยภาพระหว่างการพัฒนาเทคโนโลยีกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่การใช้บทลงโทษที่รุนแรง มาตรการที่เข้มงวด เพื่อการรักษาสภาพแวดล้อมสูงสุด ย่อมก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแก่ผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Maximize the Benefit of Environment Protection Regardless of the Costs) ซึ่งมาตรการที่เข้มงวดดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาคเอกชนในการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี

ปัจจุบัน มีแนวคิดและเครื่องมือในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ ซึ่งเป็นสากลเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วว่าเป็นแนวคิดที่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีโดยคำนึงการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม ควบคู่กับความสามารถแข่งขันทางการค้าได้ภายใต้ระบบการค้าเสรี เช่น “Eco – Design” “Eco-Labeling” “เทคโนโลยีสะอาด” “Greening the Supply Chain” “Green Procurement” “มาตรฐานผลิตภัณฑ์” “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” “Market-Based” และ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)” ซึ่งแนวคิดในการพัฒนาเทคโนโลยีเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ยังคงสภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลกเสรีได้¹

ในบทนี้ ผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์ถึงปัญหานโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและความเป็นไปได้ในดับทกฎหมายในการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อมและผู้ผลิตสินค้า โดยจะนำเสนอการวิเคราะห์เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้ กล่าวคือ วิเคราะห์ถึง ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑

4.1 ปัญหาการควบคุมการใช้สารเคมีในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ในส่วนนี้เป็นการกล่าวถึงความเป็นไปได้ในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปรับใช้มาตรการทางกฎหมายของไทยให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหาในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากกฎหมายไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งหากพิจารณาถึงรูปแบบของกฎหมายต่างประเทศที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะกฎหมายของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่มีมาตรการในการควบคุมสารเคมีอันตรายหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จึงทำให้ทราบถึงปัญหาของระบบกฎหมายไทยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ปัญหาในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

¹ ถัดรัชช ศักดิ์ชัยเจริญกุล. (2546). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการทิ้งทำลายซากสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 92-93.

กรณีปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแม้กฎหมายไทยโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย จะกำหนดให้มีการห้ามใช้สารอันตรายในการผลิต ซึ่งสารตั้งต้นที่ใช้เป็นส่วนประกอบในสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่แม้จะไม่ใช่สารอันตรายตามพระราชบัญญัตินี้ แต่สารตั้งต้นในการผลิตดังกล่าวเมื่อเสื่อมสภาพการใช้งานจะก่อให้เกิดภาวะความเป็นพิษสะสมอันมีผลกระทบทั้งคนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาทางกฎหมายควบคู่กับกับการพัฒนาทางอุตสาหกรรมได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวโดยการกำหนดให้ถือว่าสารดังกล่าวเป็นสารอันตรายในการตั้งต้นเป็นสารที่ใช้ในการผลิต และกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ในการห้ามใช้สารต้องห้ามเป็นสารตั้งต้นในการผลิตสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ แต่แนวทางดังกล่าวกฎหมายไทยยังไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงทำให้เกิดปัญหาจากการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากการเสื่อมสภาพการใช้งาน

จากการศึกษา จึงเห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้ในการควบคุมมลพิษของไทยนั้น ยังไม่มี มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่เลิกใช้สารตั้งต้นที่ไม่เป็นสารต้องห้ามตามที่ ประกาศไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย แต่เป็นสารที่อันตรายเมื่อมีการเสื่อมสภาพการใช้งาน ดังนั้น จึงยังคงเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อมอยู่เรื่อยไป

จะเห็นได้ว่า ปัญหาดังกล่าวแม้กฎหมายไทยจะมีได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้ผู้ผลิต เป็นผู้มีหน้าที่ในการเลิกใช้สารตั้งต้นที่ไม่เป็นสารต้องห้ามตามที่ประกาศไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุ อันตราย แต่หากพิจารณาจากรูปธรรมของกฎหมายควบคุมมลพิษของไทยนั้น สามารถปรับใช้ เทคนิคของกฎหมายในการออกเป็นกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง ให้มีผลบังคับแก่ผู้ผลิต สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้มีหน้าที่ในการเลิกใช้สารตั้งต้นบางชนิดที่ ก่อให้เกิดสภาพความเป็นพิษสะสม แม้เดิมจะไม่จัดว่าเป็นสารที่ต้องห้ามตามที่ประกาศไว้ใน พระราชบัญญัติวัตถุอันตรายก็ตามก็จะสามารถแก้ไขปัญหาการควบคุมการใช้สารอันตรายบางชนิด ในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเราได้

อีกทั้งการที่กฎหมายไทยมีมาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการควบคุมสารเคมี หรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวก็จะ ส่งผลทำให้ถือว่าประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่ใกล้เคียงหรือมีมาตรฐานเดียวกันกับ มาตรการดังกล่าวของสหภาพยุโรป ซึ่งจะส่งผลดีแก่ผู้ผลิตไทยที่สามารถส่งสินค้าประเภท เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไปขายยังกลุ่มสหภาพยุโรปได้และสามารถแก้ไขปัญหาในการ

ควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้โดยเฉพาะ

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าสามารถปรับใช้มาตรการทางกฎหมายของไทยเพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่ในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ได้กล่าวคือ

ในอดีตประเทศไทยได้ออกกฎหมายมาควบคุมปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาแล้วหลายฉบับ ได้มีการเพิ่มเติม ปรับแก้กฎหมายเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยการออกกฎหมายเพื่อให้มีผลใช้บังคับ ได้นำแนวทางการปฏิบัติที่เป็นสากล และสอดคล้องกับข้อตกลงหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ตลอดจนความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งสรุปเป็นแนวทางในการออกกฎหมาย ดังนี้

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย

กรณีปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายที่ลงโทษผู้ก่อมลพิษยังไม่มีมาตรการในการกำหนดให้ผู้ผลิตเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเกี่ยวกับการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คงมีแต่เพียงหน้าที่ของภาครัฐเท่านั้นที่เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง หรือตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตราย ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุข และกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุมของภาครัฐเท่านั้นที่ใช้รองรับการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากภาคอุตสาหกรรมที่อยู่ในรูปของกระบวนการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาทางกฎหมายควบคู่กับการพัฒนาทางอุตสาหกรรม ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะเพื่อแก้ปัญหา แต่แนวทางดังกล่าวกฎหมายไทยยังไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงทำให้เกิดปัญหาจากการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษา จึงเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายที่ลงโทษผู้ก่อมลพิษ ของไทยนั้น ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดให้มีการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้ผู้ผลิตแต่ละรายเป็นผู้มีหน้าที่ในการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จึงยังคงเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อมอยู่เรื่อยไป

จะเห็นได้ว่า ปัญหาดังกล่าวแม้กฎหมายไทยจะมีได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้ผู้ผลิตเป็นผู้มีหน้าที่ในการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ แต่หากพิจารณาจากรูปธรรมของกฎหมายควบคุมมลพิษของไทยนั้น สามารถปรับใช้เทคนิคของกฎหมายในการออกเป็นกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง หรือตราพระราชกฤษฎีกา ให้มีผลบังคับแก่ผู้ผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้มีหน้าที่ในการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ หรืออาจออกเป็นร่างกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นเพื่อใช้เพิ่มเติมหรือประกอบกับการใช้เทคนิคในการออกกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเราได้

อีกทั้งการที่กฎหมายไทยมีมาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าวก็จะส่งผลทำให้ถือว่าประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่มีมาตรฐานเดียวกันกับมาตรการดังกล่าวของสหภาพยุโรป ซึ่งจะส่งผลดีแก่ผู้ผลิตไทยที่สามารถส่งสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไปขายยังกลุ่มสหภาพยุโรปได้ อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเราได้โดยเฉพาะ

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าสามารถปรับใช้มาตรการทางกฎหมายของไทย เพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ในการควบคุมการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของตนได้กล่าวคือ

4.2.1 ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ขอบเขตของกฎหมายนี้บัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ดินเสีย น้ำเน่า อากาศเป็นพิษ ป่าไม้ ต้นน้ำลำธารถูกทำลาย อันเนื่องมาจากการขยายตัวของประชากร การใช้ทรัพยากรอย่างไม่ถูกต้อง และอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมให้

ประชาชน และองค์กรเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษตลอดจนให้มีกองทุนสิ่งแวดล้อม

การบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้จึงเป็นการวางกรอบนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม การวางแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การประกาศเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม การกำหนดให้โครงการขนาดใหญ่จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม² เป็นต้น

พระราชบัญญัตินี้ สามารถปรับใช้อำนาจแห่งกฎหมายดังกล่าวให้มีการกำหนดให้ผู้ผลิตแต่ละรายต้องมีหน้าที่ในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือโดย

อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๗๘³ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยการแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ออกกฎกระทรวงตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิ โดยให้กำหนดห้ามนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายที่ใช้ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่เป็นสารอันตรายตามที่ประกาศไว้ในท้ายพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย ซึ่งอาจเป็นการอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายประกาศเพิ่มเติมให้สารที่เป็นสารตั้งต้นในการผลิตในสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เดิมที่ไม่จัดว่าเป็นสารอันตรายนั้น โดยกำหนดให้เป็นสารอันตรายที่ห้ามนำใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

คำพิพากษาที่ ๖๐-๗๗/๒๕๕๒ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ปล่อยก๊าซเกิน

² อธิพิพล ศรีเสาวลักษณ์. (วันที่ 26 สิงหาคม). *ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเศษเหลือทิ้งและแนวทาง ระเบียบ WEEE และ RoHS ของไทย*. เอกสารประกอบสัมมนา ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเศษเหลือทิ้งของเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไทย โดยสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ. หน้า 6.

³ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕. มาตรา ๗๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุขและกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรการ และวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้าในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และการจัดการ บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้วย.”

๗๘๐ และ ๑,๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงมิถุนายน ๒๕๓๘ จึงต้องรับผิดชอบ มาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และเมื่อ โรคจากก๊าซซัลเฟอร์ฯ จะมีอาการเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจ และทำให้เยื่อจมูก เยื่อบุคอ เยื่อบุตาอักเสบ ประกอบกับราษฎรดังกล่าวได้รับ SO_2 เป็นเวลา ๖๗ เดือน ใน ๗๐ เดือน แม้โรคนี้จะไม่ปรากฏว่าสะสมในร่างกาย แต่ร่องรอยของโรคคือ เยื่อจมูก เยื่อบุคอ เยื่อบุตา ซึ่งอักเสบเป็นเวลานานอาจปรากฏอยู่ เมื่อแพทย์หญิงอรพรรณ ระบุว่าโรคพิษซัลเฟอร์ฯ ประกอบกับค่า SO_2 ในอากาศเกินมา ๒๔๘ ครั้ง เป็นเวลา ๖๗ เดือน ใน ๗๐ เดือน จึงเชื่อว่า ผู้ฟ้องคดี เฉพาะที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวป่วยเป็นโรคดังกล่าวจริง แต่จากอาการของโรคดังกล่าว ราษฎรบางราย ที่ทนไม่ได้จะไปหาแพทย์ บางรายที่ทนได้ก็จำเป็นต้องทำมาหาเลี้ยงชีพต่อไปหรือบางรายก็ต้องอยู่แต่ในบ้านเรือนไม่ออกไปข้างนอก ศาลจึงกำหนดค่าเสียหายเป็นค่าเสื่อมสุขภาพอนามัย และจิตใจ แก่ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่จริง ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำ ตามปริมาณและจำนวนครั้งที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ปล่อย SO_2 โดยส่วนใหญ่จะได้รายละเอียด ๒๔๖,๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย⁴

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์แล้วจะมีลักษณะที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยวัสดุต่างๆ จำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น โทรศัพท์มือถือจะมีชิ้นส่วนมากถึง 500-1,000 ชิ้น⁵ ซึ่งชิ้นส่วนต่างๆ จะมีโลหะหนักพวกเบริลเลียม ตะกั่ว แคดเมียม ปรอท หรือโครเมียม ฯลฯ เป็นส่วนประกอบ⁶ โดยโลหะหนักพวกนี้สลายตัวได้ยาก อีกทั้งเป็นอันตรายทั้งต่อมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม และความ เป็นพิษของโลหะหนักจะขึ้นอยู่กับแต่ละชนิดของโลหะหนัก และการรับเข้าไปในร่างกายทาง ระบบหายใจ ระบบทางเดินอาหาร หรือผิวหนัง⁷ นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยสารเคมีอันตราย หลายชนิด เช่น สารทนไฟทำจากโบรมีน โพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC) และแบเรียมเป็นต้น⁸ โดยโลหะหนักและสารเคมีอันตรายเหล่านี้จะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ในสภาพการใช้งานปกติ แต่เมื่อผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์หมดอายุการใช้งานหรือถูกทิ้งรวมกับขยะมูลฝอยจากชุมชน

⁴ ทนายความอาสาสภาทนายความ. (2552). *สรุปคำพิพากษาศาลปกครองเชียงใหม่ กรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะและสนามกอล์ฟ (สำนักงานศาลปกครอง วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒)*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thailawtoday.com/laws-commentaries/238-2009-03-05-04-20-14.html>.

⁵ Singhal P. (January 2005). *Integrated Product Policy Pilot Project-stage I Report : Nokia Espoo*. Finland. เข้าถึงได้จาก: http://europa.eu.int/comm/environment/ipo/pdf/impact_nokia.pdf อ้างถึง, กรีนพีซ. (2549). *ขยะอิเล็กทรอนิกส์หมันหันคภัยไทย*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.greenpeace.or.th>.

⁶ กรีนพีซ. *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 5*.

⁷ อัจฉรา พุ่มฉัตร. (2549). *วิธีการจัดเก็บสารเคมี*. วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaienvironment.net>.

⁸ กรีนพีซ. *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 5*.

ทั่วไป และได้รับการกำจัดในรูปแบบเดียวกับขยะมูลฝอยจากชุมชนทั่วไป คือ มีการบดอัด และนำไปเผาด้วยเตาเผาหรือการฝังกลบอย่างไม่ปลอดภัย เมื่อนั้น โลหะหนักและสารเคมีอันตรายเหล่านี้จะก่อให้เกิดมลภาวะร้ายแรงต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม⁹ โดยจะทำให้ผู้ที่ต้องอยู่ใกล้ชิดหรือสัมผัสได้รับความเสี่ยงเมื่อมีการกำจัดผลิตภัณฑ์นั้นอย่างไม่ถูกต้อง ดังนั้น วิธีการกำจัดของเสียอันตรายจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์นั้นจึงไม่อาจใช้วิธีการกำจัดได้เช่นเดียวกับวิธีการกำจัดของเสียหรือขยะทั่วไปที่กำจัดโดยวิธีการเผาด้วยเตาเผา หรือการฝังกลบ¹⁰ แต่จะต้องมีวิธีการกำจัดโดยเฉพาะ ซึ่งวิธีการในการกำจัดของเสียอันตรายจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อย่างเหมาะสม และถูกวิธี ได้แก่ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่¹¹ และการลดความเป็นอันตรายของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ในกระบวนการผลิต

โดยความเป็นพิษของโลหะหนัก และสารเคมีอันตรายที่เป็นส่วนประกอบของเสียอันตรายจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก¹² ดังนี้

1. การเกิดโรคพิษเรื้อรังในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องอาจเป็นลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม และรวมถึงประชาชนทั่วไป ที่มีแนวโน้มของการเกิดโรคพิษเรื้อรังสูงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะคุกคามและทำอันตรายต่อสุขภาพร่างกายมากขึ้นในระยะต่อไป

2. การตรวจพบสารเคมีจากของเสียอันตรายปนเปื้อนและตกค้างในน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และดินในพื้นที่อุตสาหกรรม และพื้นที่อื่นๆ ซึ่งเกิดจากการนำของเสียอันตรายไปฝังโดยไม่ถูกวิธี อาจทำให้มีการปนเปื้อนของเสียอันตรายในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งจะเกิดอันตรายแก่สิ่งมีชีวิตและมนุษย์ในระยะยาว เนื่องจากการได้รับสารพิษซึ่งแพร่กระจายตกค้างอยู่ในอาหารและสิ่งแวดล้อมเข้าไปสะสมไว้ในร่างกายทีละน้อย

⁹ รุตินันท์ ศรีสถิต และอวยพร แต่ชูตระกูล. (มีนาคม-เมษายน 2547). *ขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้านมิติของชีวิตยุคดิจิทัล*. วารสารโลกสีเขียว 13. หน้า 20-28.

¹⁰ เนื่องจากการเผาด้วยเตาเผานอกจากจะก่อให้เกิดก๊าซพิษที่เกิดจากการเผาไหม้แล้วทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังก่อให้เกิดไข้จากการเผาไหม้ซึ่งมีโลหะหนักเป็นองค์ประกอบทำให้ต้องทำการฝังกลบอีกครั้ง และในการฝังกลบนั้น เนื่องจากตั้งได้กล่าวมาแล้วว่าของเสียอันตรายจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จะมีโลหะหนักเป็นส่วนประกอบ ซึ่งหากกระทำไม่ถูกวิธีและไม่ปลอดภัยอาจเกิดการรั่วซึมของโลหะหนักออกไปปนเปื้อนกับน้ำใต้ดินและก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. *ศูนย์แลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ คอมพิวเตอร์กับการรีไซเคิล*. กรุงเทพมหานคร. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. (2546). หน้า 214.

¹¹ ศูนย์แลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้คอมพิวเตอร์กับการรีไซเคิล. (กรกฎาคม - ธันวาคม 2547). *ขยะอิเล็กทรอนิกส์*. วารสารผลิใบปีที่ 11. ฉบับที่ 62-64. หน้า 2-14.

¹² โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก จ. หน้า 247.

3. การเกิดอุบัติเหตุจากของเสียอันตราย โดยการระเบิดหรือไฟไหม้ ซึ่งเกิดจากการเก็บของเสียอันตรายที่มีลักษณะไวไฟหรือติดไฟง่ายในสถานที่ต่างๆ จะต้องมีมาตรการระมัดระวังการติดไฟหรือระเบิด นอกจากนี้การนำของเสียต่างชนิดกันมาผสมกัน อาจมีปฏิกิริยาเคมีต่อกันอย่างรุนแรงจนเกิดระเบิดขึ้น ทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

ดังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ถึงความร้ายแรงของพิษภัยที่เกิดจากของเสียอันตรายจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันภาครัฐยังไม่มีแนวทางในการจัดการควบคุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม¹³

ซึ่งหากไม่มีมาตรการในการควบคุม และการจัดการควบคุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ก็จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของทั้งมนุษย์และสัตว์ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรม เพราะนับวันของเสียอันตรายเหล่านี้มีแต่จะเพิ่มสูงยิ่งขึ้น โดยแนวทางหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับและควบคุม รวมทั้งกำกับและดูแลเพื่อจัดการควบคุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

4.2.2 ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ขอบเขตของกฎหมายนี้บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมดูแลการประกอบกิจการโรงงานให้เหมาะสม โดยแบ่งโรงงานออกเป็น 3 ประเภท รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทชนิดหรือขนาดโรงงานใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี

การบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้จึงเป็นการกำหนดให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่องที่ตั้ง สภาพแวดล้อม ลักษณะอาคารและลักษณะภายในของโรงงาน ลักษณะและชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ คนงานที่ต้องมีความรู้ตามประเภทชนิดหรือขนาดของโรงงาน หลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ กรรมวิธีการผลิต เครื่องมืออุปกรณ์เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย ความเสียหาย ความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียง มาตรฐานและวิธีควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดทำมีเอกสารเพื่อการควบคุมหรือตรวจสอบ ข้อมูลที่จำเป็นที่ผู้ประกอบการจะต้องแจ้งตามระยะเวลาที่กำหนด และการอื่นใดที่คุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน¹⁴

¹³ บริษัท คอนซัลแทนท์ออฟ เทคโนโลยี จำกัด. (2547). รายงานฉบับหลักโครงการจัดตั้งศูนย์จัดการของเสียเคมีวัตถุจากชุมชน. เสนอต่อกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร. กรมควบคุมมลพิษ. หน้า 1.

¹⁴ ลิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์. *ฮ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 2*. หน้า 120.

พระราชบัญญัตินี้ สามารถปรับใช้อำนาจแห่งกฎหมายดังกล่าวให้มีการกำหนดให้ผู้ผลิตแต่ละรายต้องมีหน้าที่ในการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒¹⁵ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศหรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้ (๒) กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบ และหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน โดยกำหนดให้รัฐมนตรีออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรื่องกำหนดชนิดคุณภาพวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัยสารอันตรายเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของสาธารณชน

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่ห้ามการใช้สารอันตรายประเภทการห้ามใช้สาร ซี เอฟ ซี ในกระบวนการผลิต¹⁶ หรือการห้ามตั้งหรือขยายโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์ที่ใช้สารซี เอฟ ซี เป็นสารผลักดันในผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์¹⁷ และการห้ามใช้สารเบนซิน สารประกอบเบนซิน สารโครเมียมและสารประกอบโครเมียมในการผลิตสีย้อมกลุ่มสีเบนซินและกลุ่มสีโครม¹⁸ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปธรรมอย่างหนึ่งที่กฎหมายไทยได้บังคับใช้เป็นแนวทางแก้ไข เพียงแต่ประกาศดังกล่าวยังไม่ได้ครอบคลุมถึงสารตั้ง

¹⁵ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕. (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “พ.ร.บ. โรงงาน”). มาตรา ๓๒ “เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงความปลอดภัยของประเทศหรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้.

(๑) กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง. (๒) กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบและหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน. (๓) กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยาย

(๔) กำหนดให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภท หรือให้ส่งผลผลิตออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน.”

¹⁶ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ. โรงงาน เรื่อง ห้ามโรงงานผลิตตู้เย็นที่ใช้ในบ้านเรือน(Housrhold Refigerator) ใช้สารซี เอฟ ซี(CFCs) ในกระบวนการผลิต

¹⁷ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ. โรงงาน เรื่อง ห้ามตั้งหรือขยายโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์ที่ใช้สารซี เอฟ ซี(CFCs) เป็นสารผลักดันในผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์

¹⁸ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. โรงงาน เรื่อง การห้ามตั้งหรือขยายโรงงานผลิตและการห้ามใช้สีย้อมกลุ่มสีเบนซินและกลุ่มสีโครมในอุตสาหกรรมฟอกย้อมและตกแต่งสี

ต้นที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเดิมไม่ถือว่าเป็นสารอันตรายที่ห้ามใช้ในการผลิต

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติโรงงานก็มีรูปธรรมในการห้ามใช้สารอันตรายในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีแนวโน้มที่จะอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติโรงงาน ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดห้ามมีการใช้สารอันตรายเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจเป็นการกำหนดให้สารตั้งต้นชนิดใดเป็นสารต้องห้ามตามที่ได้ประกาศไว้ในท้ายพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย

4.2.3 ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

ขอบเขตของกฎหมายบัญญัติขึ้นเพื่อที่ออกมายกเลิก พระราชบัญญัติวัตถุพิษ พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติวัตถุพิษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ เนื่องจากปรากฏว่ามีการนำวัตถุอันตรายมาใช้ในกิจการประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก และวัตถุอันตรายบางชนิดอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ และสิ่งแวดล้อมได้ แม้ว่าในขณะนี้จะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมวัตถุที่ก่อให้เกิดอันตรายอยู่บ้างแล้วก็ตาม แต่ก็มิได้อยู่หลายฉบับและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหลายกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งกฎหมายเหล่านั้นได้ออกมาต่างยุคต่างสมัยกันทำให้มีบทบัญญัติที่แตกต่างกันและยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุพิษโดยขยายขอบเขตให้ครอบคลุมวัตถุอันตรายต่างๆ ทุกชนิด และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการควบคุมวัตถุอันตรายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมกับจัดระบบบริหารให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับการควบคุมดูแลวัตถุอันตรายดังกล่าวด้วย¹⁹

การบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้จึงเป็นการใช้บังคับกับบุคคลใดที่ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

พระราชบัญญัตินี้ สามารถปรับใช้อำนาจแห่งกฎหมายดังกล่าวให้มีการกำหนดให้ผู้ผลิตแต่ละรายต้องมีหน้าที่ในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือโดย

อาศัยอำนาจ ตาม มาตรา ๒๐²⁰ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่าให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ออกประกาศกระทรวงหรือ

¹⁹ อธิพิพล ศรีเสาวลักษณ์. *อ้างแล้ว เจริญธรรม* 2. หน้า 8.

²⁰ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕. มาตรา ๒๐ “ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดยความเห็นของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา. (๑) กำหนดปริมาณ องค์ประกอบ คุณสมบัติและสิ่งเจือปน ภาชนะบรรจุ วิธีตรวจ และทดสอบ ภาชนะ ฉลาก การผลิต การนำเข้า การส่งออก การขาย การขนส่ง การเก็บรักษา การกำจัด การทำลาย การปฏิบัติกับภาชนะของ

กฎกระทรวง โดยกำหนดกฎระเบียบ วิธีการขั้นตอน ตั้งแต่การขึ้นทะเบียน การผลิต การนำเข้า การส่งออก การมีไว้ในครอบครอง การใช้ การขาย การขน การขนส่ง ตลอดจนการกำจัดทำลาย โดยกำหนด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรมออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมหรือกฎกระทรวง กำหนดการห้ามการนำเข้าสารอันตรายตามที่ระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กำหนดเพื่อใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาเห็นได้ว่าแม้ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ จะได้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรมเป็นผู้ออกประกาศกระทรวงหรือกฎกระทรวง โดยกำหนดกฎระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนต่างๆ ก็ตาม แต่ทั้งนี้ที่ผ่านมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรมยังมีได้เคยมีการออกประกาศ หรือกฎหมาย กฎกระทรวงเกี่ยวกับการห้ามหรือเลิกใช้สารต้องห้ามจำพวก ตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท – ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท – ไดฟีนิล – อีเทอร์ ซึ่งสารจำพวกดังกล่าวเป็นสารต้องห้ามชนิดเดียวกันกับที่ระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของสหภาพยุโรปไว้ คงมีแต่เพียงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ห้ามการใช้สารอันตรายประเภท ซีเอฟ ซี ในกระบวนการผลิต หรือการห้ามตั้งหรือขยาย โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์ที่ใช้สารซี เอฟ ซี เป็นสารผลักดันในผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์ และการห้ามใช้สารเบนซิน สารประกอบเบนซิน สารโครเมียมและสารประกอบโครเมียมในการผลิตสีย้อมกลุ่มสีเบนซิน และกลุ่มสีโครม เท่านั้น

ดังนั้น การบังคับใช้ของ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ ในส่วนที่จะกำหนดการห้าม การเลิกใช้สารตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท – ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท – ไดฟีนิล – อีเทอร์ นั้น ผู้เขียนเห็นว่าภาครัฐโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมควรใช้อำนาจออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยเรื่องห้ามใช้สารเคมีที่เป็นพิษประเภทเป็นสารผลักดันในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการขั้นตอน ดังต่อไปนี้

วัตถุอันตราย การให้แจ้งข้อเท็จจริง การให้ส่งตัวอย่าง หรือการอื่นใดเกี่ยวกับวัตถุอันตรายเพื่อควบคุม ป้องกัน บรรเทา หรือระงับอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสนธิสัญญาและข้อผูกพันระหว่างประเทศประกอบด้วย (๑/๑) กำหนดให้มีการดำเนินการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตรายและให้มีการประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ชีวิต หรือทรัพย์สินซึ่งเกิดจากการประกอบกิจการ, (๒) กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตาม (๑) และ (๑/๑), (๓) กำหนดเกณฑ์ค่าคลาดเคลื่อนจากปริมาณที่กำหนดไว้ของสารที่สำคัญในวัตถุอันตราย, (๔) กำหนดขั้นตอนการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายดังกล่าว, (๕) ระบุนชื่อหรือคุณสมบัติของวัตถุอันตรายและกรณีที่ได้รับการยกเว้นตาม มาตรา ๑๖.”

1. อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๒๐ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่าให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศห้ามมิให้มีการนำเข้าเพื่อการผลิตซึ่งสารเคมีวัตถุอันตราย ได้แก่ สารตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท - ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท - ไดฟีนิล - อีเทอร์ ในการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ การนำเข้า การใช้ การมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสารเคมีวัตถุอันตรายดังกล่าว เพื่อเป็นสารผลัดกันในการประกอบอุตสาหกรรมอื่น แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนในการนำเข้า การใช้ การมีไว้ในครอบครองตามที่ได้ประกาศไว้

2. อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๒๐ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่าให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศห้ามมิให้มีการใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสารเคมีวัตถุอันตราย ได้แก่ สารตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท - ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท - ไดฟีนิล - อีเทอร์ เพื่อการผลิตในอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

3. อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๒๐ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศห้ามมิให้มีการขายซึ่งสารเคมีวัตถุอันตราย ได้แก่ สารตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท - ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท - ไดฟีนิล - อีเทอร์ เพื่อใช้ประกอบอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

4. อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ได้กำหนดว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศห้ามมิให้มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้สารเคมีวัตถุอันตราย ได้แก่ สารตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท - ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท - ไดฟีนิล - อีเทอร์เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

4.2.4 ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๑๑

ขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนหรือแก่กิจการอุตสาหกรรม หรือเศรษฐกิจของประเทศ กฎหมายมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งเกี่ยวกับ เลขานุการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

องค์ประกอบคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพิ่มเติมบทบัญญัติยอมให้ทำหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการส่งออกหรือเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว ปรับปรุงอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่และของคณะกรรมการและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานและอัตราโทษสำหรับการกระทำผิด ตลอดจนบทบัญญัติลงโทษผู้แทนนิติบุคคลกรณีที่นิติบุคคลกระทำผิดกับบทบัญญัติเปรียบเทียบคดีด้วย การเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต การกำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนใบอนุญาตมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพื่อให้ผู้รับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสามารถประกอบกิจการผลิตสินค้าได้ทันทีและมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว เป็นผลดีต่อผู้ประกอบการและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม²¹

การบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้จึงเป็นเครื่องมือในการควบคุมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ให้เป็นไปตามมาตรฐานและอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้น อาจใช้ในการคัดเลือกสินค้าที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยเท่านั้นที่จะอนุญาตให้นำเข้าหรือจำหน่ายในประเทศ

พระราชบัญญัตินี้ สามารถปรับใช้อำนาจแห่งกฎหมายดังกล่าวให้มีการกำหนดให้ผู้ผลิตแต่ละรายต้องมีหน้าที่ในการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้น โดยกำหนดมาตรฐานแก่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชน หรือแก่กิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมาตรฐานตามกฎหมายฉบับนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น มาตรฐานสมัครใจใน มาตรา ๑๕²² กับมาตรฐานบังคับใน มาตรา ๑๗²³

²¹ อธิพิล ศรีเสาวลักษณ์. *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2*. หน้า 10.

²² พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑. (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “พ.ร.บ.มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม”). มาตรา ๑๕ “เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมรัฐมนตรีอาจกำหนดแก้ไข และยกเลิกมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใดๆ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการได้ การกำหนด แก้ไข และยกเลิกมาตรฐานตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา.”

²³ พ.ร.บ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. มาตรา ๑๗ “เพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชน หรือแก่กิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศ จะกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชนิดใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานก็ได้.”

อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ นี้ได้กำหนดว่า ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีเป็นผู้ที่สามารถกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใดๆ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้นได้ ซึ่งเมื่อรัฐมนตรีมีการกำหนดมาตรฐานใดๆ ขึ้นแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และภายหลังจากที่ผู้ประกอบการใดๆ ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ได้กำหนดขึ้นแล้ว และต้องการแสดงเครื่องหมายกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเสียก่อน โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นผู้ตรวจสอบ เมื่อได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายแล้วจึงสามารถแสดงเครื่องหมายตามที่กำหนดขึ้น โดยกำหนดให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัยอันตรายแต่มาตรฐานที่ออกตามมาตรานี้เป็นมาตรฐานสมัครใจ ซึ่งไม่อาจสามารถบังคับได้กับปัญหาดังกล่าว

อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ นี้ได้กำหนดว่า เพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชน หรือกิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศจะกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชนิดใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานก็ได้ ซึ่งมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยมาตรานี้เป็นมาตรฐานแบบบังคับนั่นเอง โดยกำหนดให้มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัยอันตรายได้มาตรฐานที่ออกตามมาตรานี้เป็นมาตรฐานบังคับที่ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตาม

แต่สำหรับการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสิ่งแวดล้อมนั้น ยังไม่ได้มีการดำเนินการกำหนดให้เป็นมาตรฐานภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานโดยสมัครใจหรือมาตรฐานบังคับแต่อย่างใด ในปัจจุบันนี้การจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสิ่งแวดล้อมนั้น ยังไม่มีการดำเนินการ โดยองค์กรภายในประเทศ ซึ่งการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทางสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งภายใต้กฎหมายฉบับนี้ที่สามารถเข้าไปมีส่วนในการดำเนินการได้

เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้แล้ว ไม่มีมาตราใดที่กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นประเภทที่รับรองด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้มาตรฐานภายใต้กฎหมายฉบับนี้นั้นจะมีความรวมถึงคำเฉพาะ คำย่อ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย สี หมายเลข และหน่วยงานที่ใช้ในทางวิชาการ อันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตลอดจนวัตถุที่จะนำมาทำการผลิตผลิตภัณฑ์ด้วย ดังนั้น การพัฒนากฎหมายในเรื่องการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและ

อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถที่จะอาศัยอำนาจของรัฐมนตรี มาตรา ๑๗ นี้กำหนดให้เรื่องการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นมาตรฐานบังคับได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า หากอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายทั้ง 4 ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการออกกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวง จะเห็นได้ว่าเป็นการปรับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหา อันจะทำให้ประเทศไทยมีมาตรการในการแก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจง และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีมาตรฐานเดียวกันกับมาตรการในการควบคุมสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ใช้ในการผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตสินค้าไทยประเภทผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะรักษาความปลอดภัยของสังคมและสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมและรักษาการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมส่งออกของประเทศแบบยั่งยืนและมีคุณภาพคือการจัดทำระบบการผลิต และผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานโลกโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสามารถส่งสินค้าดังกล่าวไปขายในกลุ่มสหภาพยุโรปได้โดยไม่ถูกกีดกันทางการค้า ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวไว้ในส่วนข้อเสนอแนะ